



Choustníkovo Hradiště

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Dvůr Králové nad Labem

Nadmořská výška: 286 m n. m.

Počet obyvatel: 566

Adresa URL: www.choustnikovohradiste.cz

Okres: Trutnov

GPS souřadnice: 50.426417N, 15.878576E

První pís. zmínka: 1316 (708 let)

PSČ: 544 42

Památky a zajímavosti Choustníkovo Hradiště

Hrad Choustníkovo Hradiště, zřícenina

Hrad, později nazvaný Palackým Choustníkovo Hradiště, byl postaven na počátku 14. století. Měl sloužit k obraně a měl být útočištěm okolnímu obyvatelstvu před nepřítelem. Bylo pro něj vybráno strategicky výhodně položené místo na vysokém ostrohu, kde již dříve stávalo staroslovanské hradiště.

Hrad pravděpodobně založil míšeňský šlechtic Půta z Turgova, jemuž král Jan Lucemburský na počátku roku 1316 (první zpráva o Choustníkovo Hradišti) dal za vojenskou pomoc v zástavu téměř celý Trutnovský kraj (kromě samotného Trutnova).

Na severní straně jsou zbytky sklepů, o nichž vypráví pověst, že tam jsou ukryty velké poklady, které je možné vidět jednou v roce, když o Velkém pátku jsou v kostele čteny pašije.

Starý hrad, který měl podle zachovaného vyobrazení palác zadního hradu i stavení v předhradí o dvou podlažích s vysokými střechami, mohutnou okrouhlou věž v zadním hradu, na hradbách nejméně tři okrouhlé bašty, hranatou vstupní věž na východě, dal Sporck přeměnit v roce 1705 na ženský konvent celestýnek řehole svatého Augustina, jehož představenou se stala Sporckova vzdělaná dcera Marie Eleonora Aloisia Kajetána, která zde přeložila do češtiny pro otcovu tiskárnu v Lysé nad Labem nejednu knihu z francouzštiny či němčiny. Zemřela v mladém věku roku 1717. Roku 1739 se jeptišky přestěhovaly do Prahy, kde jim hrabě Sporck daroval svůj dům. Po jejich odchodu byl hrad velmi poničen za slezských válek. Kolem roku 1754 byl pokryt střechou a jeho sály a pokoje začaly sloužit jako sýpka. Později však hrad zřejmě nebyl opravován a na rozhraní 18. a 19. století rychle chátral. Ještě v roce 1778 zde bylo vidět dva zdvihací mosty a velký shromažďovací sál. Vysoké hradby i jiné části hradu začaly být v té době bourány a z kamene byl vystaven nejeden dům ve stejnojmenném městečku.

Dnes kryjí návrší, kde stál hrad, stromy. Z původně gotického hradu, postaveného na vysokém ostrohu 38 m nad úrovní Rábišského potoka se na východní straně zachovaly jen pouze nepatrné zbytky.

Nejzachovalejší jsou pozůstatky stavení v jižní části zadního hradu, v jehož severozápadní části stával palác; z něho se zachovaly jen zavalené sklepy s valově klenutými stropy.

Jméno hradu Hradiště bylo přeneseno na městys, který se pod ním rozkládal. Pod hradem se záhy usazovali řemeslníci, kteří pracovali pro potřeby hradních obyvatel a dělníci, kteří vykonávali různé práce a služby jednak na hradě, jednak na polích, v lesích a ve dvoře, který tu byl vystavěn.

Kostel Povýšení sv. Kříže s farou a hřbitovem

Jedná se o stavbu barokního slohu. Je to mohutná stavba s vysokou lodí. Největší ozdobou chrámu je hlavní oltář, nad nímž se vypíná veliký dřevěný kříž. Nad chrámem se pne vysoká štíhlá věž. Pod ní je hrobka. V ní jsou kromě jiných osob pochovány řeholnice z bývalého kláštera a místní faráři.



V roce 1760 bylo započato se stavbou nynějšího svatostánku podle návrhu stavitele architekta Leopolda Niederöckera. Kostel nechal vystavět jeho patron, hrabě J. Ch. Sweerts-Sporck svým nákladem. Dne 14. října 1770 byl kostel slavnostně vysvěcen hradeckým biskupem Františkem Chorinským z Ledské (podle nápisu na dřevěné desce v kněžišti). Roku 1731 byla u kostela postavena budova fary. Fara je mohutná čtvercová stavba s velmi širokými zdmi. Zvláštního půvabu jí dodává krásná obloukovitá a krytá předsíň u vchodu do budovy. Jejím vnitřek svým zařízením připomínal klášter. V budově bylo uloženo mnoho starých knih (knihovna byla založena v druhé polovině 18. století).

Ještě se vrátíme ke kostelu. Zde byla na hřbitově umístěna náhrobní deska. V reliéfu je zobrazen rytíř a nápis: „Leta panie 1592 w patek po pamatce sw. Katerziny przed samou 24 godzinou dokonat tu ziwot na zamku swem Hradiffi Herzmanovu chautfniku urozeny a statecny rytirz pan Albrecht Pecingar z Budzina.“ (Citace z Místopisu soudního okresu Královédvorského - 1937) Dnes je reliéf možno shlédnout uvnitř kostela. T. Halík, jeden z ředitelů Gymnázia ve Dvoře Králové n. L., ve svém spise Hospitál v Kuksu z roku 1908 uvádí, že na hřbitově v Hradišti je pochován Jakub Ivengs - syn flanderského kupce, tvůrce osmi soch v zahradě hospitálu v Kuksu. V téže spise autor uvádí, že v Hradišti se narodil proslulý rytec Jan Balzer, žák znamenitého rytce Michala Rentze, který svými obrazy proslavil činnost hraběte F. A. Sporcka. Některé z Rentzových dětí jsou zapsány v matrice v Hradišti.

Na jihu stavby - vchodu do kostela nelze nepřehlédnout pravoúhlý portál s kamenným hladkým rámem. Nahoře je tabulový nástavec se znaky Sporckovým a Sweertsovým, který je zakončen zalamovanou římsou.

Další památky v obci:

- Pomník Pochodu smrti- Boží muka u cesty směrem do Krkonoš- Socha sv. Jana Nepomuckého- Socha sv. Jana z Boha- Busta hraběte Šporka- Busta hraběte Františka Antonína Sporcka

